

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/54/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117214277
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2117214277.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Terézie Mecelovej v právnej veci žalobcov: 1/ F. Q., nar. XX. Y. XXXX, bytom Q. XXX, 2/ Y. Q., nar. XX. T. XXXX, bytom Q. XXX, 3/ F. Q., nar. X. C. XXXX, bytom Q. XXX, 4/ F. Q., nar. XX. P. XXXX, bytom Q. XXX, všetci žalobcovia zastúpení: PM Lawyers, s.r.o., Bratislava, Košická 49, IČO: 47 251 387, proti žalovaným: 1/ Obec Voderady, Voderady, IČO: 00 313 181, zastúpenej: VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Bratislava, Ševčenkova 5, IČO: 50 217 020, 2/ Mgr. P. T., P., nar. XX. X. XXXX, bytom Q. XXX, zastúpeného: GHS Legal, s.r.o., Bratislava, Lazaretská 3/A, IČO: 47 232 544, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 23. novembra 2017 č. k. 11C/53/2017-121 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti náhrady trov konania p o t v r d z u j e .

II. Žalovaní 1/, 2/ majú voči žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh žalovanej 1/ na prerušenie konania. Žalobu v celom rozsahu zamietol a žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanej 1/, ako i žalovanému 2/ trovy konania v rozsahu 100%. Rozhodnutie odôvodnil článkom 19, čl. 26 ods. 1 Ústavy SR (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), ustanovením § 11, § 13 ods. 1, § 18 ods. 2 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 1 ods. 1, § 3 ods. 2 písm. c/, d/, f/, § 10 ods. 1, § 11 ods. 1, § 12 ods. 5, 6, 9, 10, § 13 ods. 1 veta prvá, ods. 4 písm. a/, ods. 5 ZoOZ (zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov), § 5 ods. 2 písm. b/, ods. 8 ZoSl (zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), čl. 8, čl. 10 ods. 1, 2, čl. 17, § 151 ods. 1, § 153 ods. 1 až 3 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskoršieho právneho predpisu). Vecne zdôvodnil, že žalobcovia nevyužili procesnú možnosť reagovať na vyjadrenia žalovaných, a to ani v predĺženej lehote na ich žiadosť. Na pojednávaní sa pridržiavali písomne podanej žaloby, v ktorej nešpecifikovali, v akom rozsahu a v čom sú nimi označené výroky zavádzajúce alebo nepravdivé, len vo všeobecnosti vyjadrili s nimi nesúhlas. Žalobcovia nevymedzili dôvody, na základe ktorých považujú výroky za neoprávnené zásahy do osobnostných práv, nešpecifikovali poškodenie svojho mena, ľudskej dôstojnosti a cti. V konaní bolo preukázané, že dňa 7. augusta 2014 a 26. februára 2015 sa uskutočnili zasadnutia obecného zastupiteľstva Obce Voderady, ktorých sa zúčastnil žalovaný 2/ ako poslanec obecného zastupiteľstva. Voči zneniu zápisnice zo dňa 7. augusta 2014 žalovaný 2/ namietal, túto nepodpísal, následne jeho

námietky boli do zápisnice zapracované. Zápisnicu z 26. februára 2015 žalovaný 2/ podpísal a obidve zápisnice boli zverejnené na internetovej stránke žalovanej 1/. Žalobcovia nepopreli skutkové tvrdenia žalovaného 2/, že na žalobcov bolo podaných niekoľko trestných oznámení a žalobcovia 3/ a 4/ boli uznaní vinnými zo spáchania priestupku voči občianskemu spolunažívaniu, vrátane povinnosti nahradiť škodu. Nepopreli ani skutkové tvrdenia žalovaných, že žalobcovia v obci nepoživajú dobrú povesť. Vo vzťahu k žalovanej 1/ súd prvej inštancie dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že by výroky označené v petite žaloby boli prednesené žalovanou 1/ (Obec), ktorá je právnickou osobou a svoju vôľu vytvára prostredníctvom fyzických osôb, ktoré sú na to určené. Navonok koná predovšetkým prostredníctvom starostu obce a nebolo tvrdené ani preukázané, že výroky uvedené v petite žaloby, uviedol na zasadnutí obecného zastupiteľstva starosta ako štatutárny orgán žalovanej 1/. Nebolo tiež preukázané, že by boli prednesené fyzickou osobou prostredníctvom ktorej koná žalovaná 1/ navonok. Preto žalobcami označené výroky nebolo možné považovať za konanie žalovanej 1/. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie strán sporu v hmotnoprávnom vzťahu, ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Strana sporu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, má pasívnu legitímáciu. Ak uvedené žalobca v konaní nepreukáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „NS SR“, sp. zn. 6Cdo 214/2011), ako tomu bolo v danom prípade. Súd prvej inštancie podotkol, že ak by aj nepravdivé údaje uviedol starosta obce alebo osoba vedúca zasadnutie obecného zastupiteľstva (čo preukázané nebolo), zodpovedal by za zásah do osobnostných práv starosta, pretože poskytovanie difamačných tvrdení nespadá do rámca vymedzených činností obce (rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/745/2014). Zo zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva dňa 7. augusta 2014 vyplýva, že na adresu žalobcov spôsobom uvedeným v petite žaloby (v časti týkajúcej sa žalovanej 1/), a to ani nie v totožnom znení s výnimkou vyjadrenia týkajúceho sa strelných zbraní a udalosti v ČR, sa vyjadrovali obyvatelia obce, nie však Obec samotná. Podľa citovaných zákonných ustanovení ZoOZ rokovania obecného zastupiteľstva sú verejné a obyvatelia obce majú právo zúčastňovať sa na zasadnutiach a obracať sa so svojimi sťažnosťami na orgány obce, ktorým je aj obecné zastupiteľstvo. Slovo na rokovaní obecného zastupiteľstva sa môže udeliť ktorémukoľvek obyvateľovi obce. Zo zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva 7. augusta 2014, ako aj zo záznamu je zrejmé, že obyvatelia obce sa na zasadnutí obracali na žalovanú 1/, resp. obecné zastupiteľstvo ako orgán, so svojimi obavami a sťažnosťami týkajúcimi sa správania rodiny žalobcov, s požiadavkou na riešenie tejto problematiky. Ustanovenie § 11 ods. 4 ZoOZ, vymedzujúce úlohy obecnému zastupiteľstvu, obsahuje len demonštratívny výpočet úloh („najmä“). Žalovaná 1/ bola preto povinná rešpektovať zákonné právo obyvateľov obce, realizované na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, teda právo ich účasti na zasadnutí, právo na udelenie slova a prednesenie svojej sťažnosti. Z tohto dôvodu nemohlo dôjsť k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov. K zverejneniu zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva na svojej internetovej stránke žalovanou 1/ súd prvej inštancie zdôraznil, že tým, že obidve zasadnutia obecného zastupiteľstva boli verejné, bola daná možnosť, informácie podané na zasadnutiach ďalej voľne rozširovať. Žalovaná 1/ mala pritom povinnosť uloženú ustanovením § 5 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 5 ods. 8 ZoSÍ (povinnosť zverejniť zápisnice na zasadnutí obecného zastupiteľstva, pretože išlo o informácie, ktoré sú povinné obce sprístupniť). Obce a mestá majú tak povinnosť zverejňovať zápisnice z verejných zasadnutí obecného zastupiteľstva, na svojich úradných tabuliach alebo internetových stránkach, ak ich majú zriadené. Žalovaná 1/ si zverejnením zápisníc z verejných zasadnutí splnila len svoju zákonnú povinnosť a preto nemohla žiadnym spôsobom zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcov. Žaloba voči žalovanej 1/ bola tak zamietnutá z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. V dôsledku uvedeného súd prvej inštancie nemal dôvod zaoberať sa bližšie jednotlivými označenými výroky z hľadiska ich posudzovania, pretože by to bolo nadbytočné. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na stret práv pri posudzovaní uplatňovaného práva z hľadiska aplikácie ustanovenia § 11 a nasl. O. z.. Právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti a osobnej cti i sloboda prejavu, chránené článkami 19 a 26 ods. 1 Ústavy SR, sa môžu dostať do kolízie. Je preto nutné skúmať intenzitu tvrdeného porušenia práva na ochranu osobnosti v spojitosti so slobodou prejavu a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv. Tvrdený zásah do práva na ochranu osobnosti musí bezprostredne súvisieť s porušením chráneného základného práva, musí ísť teda o zásah neoprávnený, presahujúci svojou intenzitou mieru, ktorú v demokratickej spoločnosti nemožno tolerovať. Pri porušení práva na ochranu osobnosti výroky je potrebné rozlišovať, či ide o skutkové tvrdenie (ktoré sa opiera o fakt ako objektívne existujúcu realitu, ktorej pravdivosť je overiteľná) alebo hodnotiaci úsudok (subjektívny názor svojho autora). Skutkové tvrdenie porušujúce právo na ochranu osobnosti, musí byť spôsobilé pôsobiť difamačne, so zreteľom ku všetkým okolnostiam prípadu. Oznámenie pravdivej informácie pritom nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokiaľ údaj nie

je podaný tak, že skresľuje skutočnosť, či nie je natoľko intímny, že by odporoval právu na ochranu súkromia alebo ľudskej dôstojnosti. Dôležité je aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde. Hodnotiaci úsudok by sa mal zakladať na pravdivej informácii. Jeho forma verejnej prezentácie má byť primeraná, pričom zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom kritiky, ktorej primárnym cieľom nie je hanobenie, či zneuctenie osoby. Je potrebné rozlišovať medzi kritikou prípustnou, oprávnenou a tou, ktorá môže tvoriť podstatu neoprávneného porušenia práva na česť, resp. dobrú povesť. Ochrana výrokov majúcich hodnotiaci úsudok je z hľadiska slobody prejavu intenzívnejšia ako v prípade skutkových tvrdení. Žalobcovia označili žalovaného 2/ ako autora výrokov o rodine žalobcov („treba prednostne prerokovať incident rodiny Q. a p. H. X., že treba dať ešte priestor verejnosti, aby bolo v zápisnici zaznamenané a vedené v evidencii obce, že s rodinou Q. mali viacerí problémy a upozornil na konfliktnú rodinu Q., ktorí sú vlastníkami strelných zbraní a mohli byť tak spojení s udalosťou v susedných Čechách, kedy vlastník zbraní bezdôvodne zastrelil niekoľko nevinných ľudí“). Súd prvej inštancie konštatoval, že v prípade návrhu na prednostné prerokovanie incidentu rodiny Q. a p. H. X. nešlo o skutkové tvrdenie ani o hodnotiaci úsudok, teda ani o akékoľvek tvrdenie o žalobcoch, ktoré by bolo spôsobilé zásahu do ich cti alebo dôstojnosti. Zo zvukovo-obrazového záznamu pritom vyplynulo, že žalovaný 2/ po tom, čo starosta obce prikrčil k bodu Rôzne, navrhol len presunutie bodu programu, ktorý návrh žiadnym spôsobom nekomentoval. Incident rodiny žalobcov a R. X. bol na zasadnutí obecného zastupiteľstva 7. augusta 2014 zaradený pod bodom č. 4 ako Rôzne, pod písmenom e/. Po prerokovaní prvých troch bodov programu v rámci bodu Rôzne navrhol žalovaný 2/ ako poslanec obecného zastupiteľstva skoršie prerokovanie tohto bodu programu, za ktorý návrh hlasovalo päť poslancov a jeden sa zdržal. Žalobcovia ani neodôvodnili, akým spôsobom mohol samotný návrh, prípadne jeho schválenie (za ktorý však žalovaný 2/ ani sám nezodpovedá, pretože šlo o kolektívne rozhodnutie), zasiahnuť do ich osobnostných práv. Zasadnutia sa zúčastnili ako verejnosť obyvatelia obce, ktorí považovali za potrebné sa k danému bodu programu vyjadriť. Bolo preto prijateľné vysvetlenie žalovaného 2/, že skoršie prerokovanie bodu programu bolo dané tým, aby verejnosť nemusela čakať na prerokovanie ostatných bodov, pričom nebolo produkované tvrdenie naznačujúce iný úmysel žalovaného 2/. Návrh žalovaného 2/ na presunutie bodu rokovania na zasadnutí obecného zastupiteľstva, nebol spôsobilý v žiadnom smere zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcov. V prípade druhého výroku („treba dať ešte priestor verejnosti, aby bolo v zápisnici zaznamenané a vedené v evidencii obce, že s rodinou Q. mali viacerí problémy“) bolo sporné, či žalovaný 2/ predniesol uvedený výrok v takomto znení, pretože žalovaný 2/ výrok v uvedenom znení poprel a predložil zvukovo-obrazový záznam zo zasadnutia obecného zastupiteľstva 7. augusta 2014, z ktorého vyplývalo, že sa v uvedenom znení nevyjadril a zo zápisnice v spojení so zvukovo-obrazovým záznamom vyplynulo, že žalovaný 2/ uviedol len toľko, že musí upozorniť na časté sťažnosti a konflikty občanov s rodinou Q. a že niektorí to prišli povedať aj osobne, k čomu by im dal potom slovo. Ani z pôvodného znenia zápisnice na strane 4 nevyplývalo znenie výroku označeného žalobcami, pričom žalovaný 2/ zápisnicu ako overovateľ nepodpísal, pretože mal k nej výhrady, uvedené vo vyjadrení zo 14. augusta 2014, ktoré boli nakoniec do zápisnice zapracované. Tvrdenia o častých sťažnostiach a konfliktoch občanov s rodinou žalobcov bolo skutkovým tvrdením, ktoré však bolo preukázané ako pravdivé, a preto ho nemožno považovať za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov. Pravdivosť tohto tvrdenia bola preukázaná zápisnicou zo zasadnutia obecného zastupiteľstva 7. augusta 2014, kde viacerí obyvatelia obce potvrdili konflikty s rodinou žalobcov (napr. D. A., N. A., Mgr. S. P., Q. X.) a tiež z vystupovania obyvateľov obce na zasadnutí vyplýva, že sa ho obyvatelia zúčastnili práve za účelom podania sťažností na uvedenú rodinu. V spojení so správou o povesti mal súd preukázané, že incident rodiny žalobcov s R. X. nebol ojedinelý a spolužitie rodiny s ostatnými obyvateľmi obce je problematické, pričom často dochádza ku konfliktom. Žalobcovia ani nepopreli skutkové tvrdenia žalovaných, že sú v obci podávané často na nich sťažnosti a rodina je považovaná za konfliktnú. Vychádzajúc z testu proporcionality dvoch práv (práva na slobodu prejavu a práva na ochranu osobnosti), ak by žalobcovia ako difamačný výrok označili tvrdenie žalovaného 2/ o častých sťažnostiach a konfliktoch občanov s rodinou žalobcov, išlo by o skutkové tvrdenie, ktoré bolo preukázané ako pravdivé, a preto nemohlo spôsobiť neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov. Vyjadrenie žalovaného 2/, že niektorí o konfliktoch s rodinou žalobcov prišli povedať aj osobne, nie je ani skutkovým tvrdením, ani hodnotiacim úsudkom, teda nejde o tvrdenie o žalobcoch, ktoré by bolo spôsobilé zásahu do ich cti alebo dôstojnosti. V prípade tretieho výroku, že žalovaný 2/ upozornil na konfliktnú rodinu žalobcov, ktorí sú vlastníkami strelných zbraní a mohli byť tak spojení s udalosťou v susedných Čechách, kedy vlastník zbraní bezdôvodne zastrelil niekoľko nevinných ľudí, výrok v takomto znení nevyplýval ani zo zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva 7. augusta 2014. Žalovaný 2/ podľa zápisu upozornil na konfliktnú rodinu Q., ktorí sú vlastníkami strelných zbraní, čím chcel reagovať na udalosti z posledných dní, ktoré sa stali napr. v

susedných Čechách, kedy vlastník zbraní bezdôvodne zastrelil niekoľko nevinných ľudí. Žalobcovia na pojednávaní uznali, že žalobca 1/ je držiteľom strelnej zbrane (ktorý je súčasťou rodiny Q.) a informácia žalovaného 2/ o vlastníctve strelných zbraní nebola tak nepravdivá. Z hľadiska pravdivosti skutkových tvrdení je postačujúce, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde. Teda stačí, aby pravdivá bola podstatná časť tvrdenia, čo bolo v danom prípade splnené. Z článku na stránke N. vyplývalo, že dňa 24. februára 2015 došlo k streľbe v reštaurácii v Uherskom Brode, kde strelec zastrelil osem ľudí. Ak potom žalovaný 2/ v nadväznosti na skutočnosť, že v rodine žalobcov sa nachádza strelná zbraň, ako aj na skutočnosť, že na uvedenú rodinu sú časté sťažnosti pre ich konfliktnosť, vyjadril sa tak, že v spojitosti s tým upozornil na konfliktnú rodinu žalobcov, išlo o prejavovaný názor žalovaného 2/, že uvedené nie je vylúčené ani v ich obci. V konaní bolo preukázané, že žalobca 1/ je držiteľom strelnej zbrane, že rodina je konfliktná a prišlo sa sťažovať 50 ľudí, ktorí mali hlavne obavu z toho, že sú vlastníkami zbraní (z vyjadrenia poslanca X. zo zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva 26. februára 2015). Názoru žalovaného 2/ potom nechýbal skutkový základ. Ako poslanec obecného zastupiteľstva sa mohol subjektívne domnievať, že nie je vylúčené, aby sa obdobná udalosť odohrala aj v ich obci a tento svoj názor bol oprávnený primeraným spôsobom vysloviť, pričom jeho formulácia nejde za hranice slušnosti v spoločnosti a použité výrazové prostriedky neprekročili rámec prípustnej kritiky. Ako občan SR má podľa Ústavy SR zaručenú slobodu prejavu, jeho vyjadrenie v kontexte celej situácie s problematikou uvedenej rodiny, bolo primerané. Išlo teda o hodnotiaci úsudok, ktorý bol primeraný, čo do obsahu aj formy, nevybočil z medzí, ktoré boli potrebné na dosiahnutie sledovaného účelu, ktorým bolo nastolenie otázok týkajúcich sa riešenia problematiky spoločného spoluzitia s menovanou rodinou v obci a predchádzanie prípadnému nešťastiu. Šlo tak o realizáciu práva žalovaného 2/ na slobodu prejavu na mieste na to určenom a nie v rozsahu, ktorý by bezdôvodne zasahoval do práva na ochranu osobnosti žalobcov. Nešlo teda ani zo strany žalovaného o neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, ktorý by bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na ich osobnostných právach. Vo vzťahu k výrokom uvádzaným žalobcami v odôvodnení žaloby, súd prvej inštancie uviedol, že neboli označené ako tie, ktorými malo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Neboli uvedené v petite žaloby, ako výroky, za ktoré sa majú žalovaní ospravedlniť, tieto však ani neuviedli žalovaní 1/, 2/. Teda i pri týchto výrokoch chýbala obidvom žalovaným pasívna vecná legitímácia v konaní. Žalobcovia nepopreli skutkové tvrdenie žalovaného 2/, že sú mu zasielané ako poslancovi mnohé sťažnosti a podnety zo strany obyvateľov obce na žalobcov, a preto ich súd prvej inštancie považoval za nesporné. Ak sa tieto sťažnosti obyvateľov obce stali predmetom rokovania obecného zastupiteľstva, došlo tak iba k realizácii práva obyvateľov obce podľa § 3 ods. 2 písm. c/, d/ ZoOZ v spojení s § 12 ods. 10 ZoOZ. Nejednalo sa o riešenie súkromného sporu na obecnom zastupiteľstve (v prípade trestného stíhania vo veci zločinu obmedzovania osobnej slobody spolupáchateľstvom a prečinu ublíženia na zdraví nie je možné hovoriť o súkromnom spore). Z priebehu zasadnutia obecného zastupiteľstva 7. augusta 2014 bolo zrejmé, že predmetom diskusie nebol len uvedený incident 25. júla 2014, ale aj iné konfliktné situácie (p. A. popísal konflikt kvôli pokazenej bránke, p. X. popísal ohrozovanie jeho maloletej dcéry nebezpečnou jazdou autom). Obyvatelia obce na zasadnutí obecného zastupiteľstva vyjadrovali svoje obavy pred menovanou rodinou, želajúc si nezverejňovanie svojich mien z obavy pred pomstou. Nebolo v konaní preukázané, že by zo strany žalovaného 2/ šlo o zneužitie politickej moci na súkromné účely. Bod programu bol na prerokovanie navrhnutý z dôvodu, že sa na žalovaného 2/ obracali občania so sťažnosťami, ktorí sa nakoniec aj zúčastnili zasadnutia. Bolo bezpredmetné, že šlo len o malú časť celkového obyvateľstva obce. Zo záznamu je zrejmé, že išlo o skupinu približne 40 ľudí, ktorých názormi a sťažnosťami bola obec povinná sa zaoberať (i keby časť z nich tvorili príbuzní R. X.). Prejednanie incidentu rodiny žalobcov s R. X. nebolo samoučelné, ale spojené s potrebou obyvateľov obce vyjadriť svoju nespokojnosť so spoluzitím s uvedenou rodinou v obci, pričom konkrétny incident bol k tomu impulzom. Z vyjadrení obyvateľov obce, ktorí vystúpili na zasadnutí zastupiteľstva 7. augusta 2014 vyplýva, že hoci obyvatelia obce už dlhší čas vnímali problematiku spoluzitia s rodinou v obci, báli sa uvedené nahlásiť z obavy pred členmi rodiny. Predmetom konania nebolo vystupovanie žalovaného ako poslanca, ale jeho výroky. Žalovaný 2/ uvedený incident vôbec nerozoberal a preto nie je zrejmé, ako mal prezentovať verziu p. X.. Návrh programu verejného zasadnutia obecného zastupiteľstva sa zverejňuje na úradnej tabuli v obci aspoň tri dni pred jeho zasadnutím, bolo teda vopred známe, čo bude predmetom rokovania. Pokiaľ sa žalobcovia chceli k uvedenému bodu programu vyjadriť, nič im nebránilo zúčastniť sa zastupiteľstva a prezentovať svoje stanovisko. Predmetom sporu boli tvrdené zásahy do práva na ochranu osobnosti a nie otázka, či obecné zastupiteľstvo je tým orgánom, ktorý je oprávnený riešiť problematiku nastolenú obyvateľmi obce, ani či navrhované riešenia sú vhodné. Na pojednávaní žalobcovia spochybnili dôkaz predložený žalovaným 2/, a to zvukovo-obrazový záznam zo zasadnutia obecného zastupiteľstva dňa 7. augusta 2014 ako skrátenu, neautentickú a účelovo pozmenenú nahrávku, pretože nebola predložená

nahrávka, zachytávajúca celý priebeh rokovania. Žalobcovia mali však dostatok času na spochybnenie uvedeného dôkazu v lehote poskytnutej na vyjadrenie sa k vyjadreniam žalovaných alebo v predĺženej lehote. Boli poučení o sudcovskej koncentrácii konania, mali takmer tri mesiace na spochybnenie uvedeného dôkazu od jeho doručenia 25. augusta 2017. Ak potom uvedenú námietku vzniesli až na pojednávaní 23. novembra 2017, po predbežnom právnom posúdení veci, uvedené nie je možné považovať za nič iné, ako prostriedok procesného útoku, ktorý nebol uplatnený včas, a preto na neho súd prvej inštancie neprihliadal. Samotná skutočnosť, že záznam nie je celý, nespochybňuje jeho autenticitu, keď zároveň iné dôvody neautenticity záznamu žalobcovia nekonkretizovali. Keďže žalovaný 2/ predložil záznam za účelom svojej obrany, nebolo jeho povinnosťou predložiť záznam v celom znení. Žalobcovia pritom na uvedený záznam sami odkázali, a to pri prejave starostu obce. Pokiaľ ide o skutkové tvrdenia žalobcov ohľadom zmeny prístupu obyvateľov obce po zasadnutiach zastupiteľstva, uvedené na pojednávaní, potom, čo im márne uplynula lehota na zaslanie repliky k vyjadreniu žalovaných, ako i potom, čo súd skonštatoval sporné a nesporné skutkové tvrdenia a uviedol predbežné právne posúdenie veci, tieto neboli urobené včas. Neboli preukázané difamačné výroky ani konanie žiadneho zo žalovaných, spôsobilé zásahu do osobnostných práv žalobcov. Bolo bezpredmetné zaoberať sa ďalej tvrdeniami žalobcov o zmene ich správania vo vzťahu k žalobcom. Žalobcovia nepopreli tvrdenia žalovaných, že nepožívajú v obci dobrú povesť, že sú na nich podávané sťažnosti a bolo podaných niekoľko trestných oznámení, a teda by ani nebol splnený predpoklad, aby difamačné výroky boli objektívne spôsobilé privodiť ujmu na dobrej povesti žalobcov, keďže existencia dobrej povesti pred zasadnutiami obecného zastupiteľstva bola spochybnená. Súd prvej inštancie odôvodnil nevykonanie dokazovania výsluchom strán sporu, navrhnutých svedkov, spisom sp. zn. 1T/28/95, odpisom z registra trestov, pretože mal skutkový stav zistený v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci, s poukazom na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania. Výsluch strán sporu, ako i výsluch svedka Ing. P. Y., CSc. nebol spôsobilý zmeniť záver súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej 1/, ani o absencii difamačných výrokov u žalovaného 2/. Šlo by len o dôkazy, ktorými by sa v konečnom dôsledku navýšili trovy konania žalobcov. S poukazom na vyššie uvedené dôvody žaloba ako nedôvodná bola zamietnutá. Rozhodnutie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania do skončenia trestného konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 164 CSP, ktoré upravuje dôvod tzv. fakultatívneho prerušenia konania. Pre rozhodnutie vo veci samej nebolo nevyhnutné poznať výsledok trestného konania, nebol dôvod čakať na právoplatné skončenie trestného konania, ktorého výsledok by neovplyvnil rozhodnutie súdu v danej veci. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP, keďže žalovaní 1/, 2/ boli úspešní v plnom rozsahu, vznikol každému z nich nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Žalobcov zaviazal súd na plnenie solidárne, pretože v prípade trov konania je odôvodnené ich postavenie solidárnych dlžníkov, ktorí vystupovali na jednej strane v rovnakej procesnej pozícii, konanie vyvolali spoločne, ich povinnosť vyplývala z rovnakého právneho predpisu a každému zo žalovaných vznikli trovy konania, ktoré je potrebné nahradiť. Podporne súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/258/2016. O výške náhrady trov konania každého žalovaného malo byť rozhodnuté v zmysle § 262 ods. 2 CSP, po právoplatnosti rozhodnutia, samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobcovia 1/ až 4/, v zamietajúcej časti vo veci samej a v časti náhrady trov konania, navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Hoci žalobcovia požiadali o predĺženie lehoty na vyjadrenie, v rámci tejto lehoty dospeli k záveru, že tvrdenia uvádzané vo vyjadrení k žalobe môžu byť najúčinnnejšie vyvrátené výsluchom žalobcov, ktorý bol navrhovaný v žalobe. Nevykonaním tohto dôkazu súd prvej inštancie znemožnil žalobcom, aby uskutočňovali procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže ich výsluchom mohol súd dospieť k skutočnostiam preukazujúcim spôsobilosť zásahu do osobnostných práv. Neboli tak vykonané navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Prostriedky procesného útoku žalobcovia predložili včas, a to v samotnej žalobe. Ustanovenie § 153 ods. 2 CSP nebolo možné na daný prípad aplikovať. Rozsah zásahov do osobnostných práv žalobcov bol vymedzený v petite žaloby a dôvody zásahu v žalobe. V danom type konania sa posudzuje spôsobilosť zásahu do osobnostných práv. Ak by najmä v prípade žalobkyne 2/ došlo k samotnému poškodeniu mena, dôstojnosti a cti, bola by to len jedna z okolností pre priznanie aj nemajetkovej ujmy v peniazoch. Po rokovaní obecného zastupiteľstva žalobcovia zaznamenali zmenu v správaní spoluobčanov, niektorí ich prestali zdraviť, komunikovať s nimi a žalobcovia sa nezúčastňujú na kultúrnom živote v obci, nenakupujú v miestnych potravinách. Voči žalobcom nie je vznesené žiadne obvinenie. Skutočnosť, že oznamovateľ podá trestné oznámenie neznamená, že sa to zakladá na pravde, alebo že sa v ňom uvádzajú skutočnosti vedúce k stíhaniu, resp. odsúdeniu osoby. Trestné

oznámenie bolo podané aj na p. X., ktorého sa konflikt týkal. Žalobcovia nikdy neboli prejednávani poriadkovou komisiou obce, ako ani iným orgánom obce ohľadom akejkoľvek konkrétnej sťažnosti, ani nemajú vedomosť, že by na nich boli sťažnosti Obci doručené. Nie je zrejmé, na základe čoho súd považoval tieto tvrdenia žalovanej 1/ za nesporné, ak mal k dispozícii správy Obce Voderady, ktoré konštatujú, že Obci sťažnosť doručená nebola. Žalovaná 1/ mala právne prostriedky na zabránenie tomu, aby na jej pôde dochádzalo k neoprávneným zásahom do ochrany osobnosti žalobcov. Preto úvaha súdu, že starosta mal byť orgánom prejavujúcim vôľu obce, bola bez právneho významu, ako aj skutočnosť, že poskytovanie difamačných tvrdení nespadá do rámca vymedzených činností obce (neznamená, že na jej pôde nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov). Obec výrokom obyvateľov nezabránila a ich prednesenie umožnila na fóre, ktoré na to nie je určené. Mala obyvateľov poučiť o tom, že na podávanie sťažností tohto druhu slúži poriadková komisia. Obyvatelia obce sa môžu vyjadrovať na zhromaždeniach obyvateľov, nie zasadnutiach obecného zastupiteľstva, obracať sa so svojimi podnetmi a sťažnosťami na orgány obce, ktorými nie sú samotný poslanec, ale starosta a obecné zastupiteľstvo. Požadovať súčinnosť pri ochrane svojej osoby a rodiny, svojho majetku sa nevzťahuje na obecné zastupiteľstvo, navyše nikto nevyhlásil požiadavku o súčinnosť a konkrétny dôvod, keďže incident nebol doriešený. Nebolo zrejmé, že by žalobcovia boli vinníkmi. Uznesenie o vznesení obvinenia voči žalobcom bolo zrušené. Žalobcovia rešpektujú povinnosť zverejňovania zápisníc obecného zastupiteľstva, ale výkonom tejto povinnosti došlo k šíreniu difamačných správ o žalobcoch. Ak by sťažnosti obyvateľov obce boli riešené prostredníctvom poriadkovej komisie, nemuselo k tomu dôjsť a verejnosť by bola informovaná o záveroch prešetrenia. Súd prvej inštancie bagatelizoval, že šlo iba o návrh presunutia bodu programu, čo však evokuje to, že ide o mimoriadne urgentnú situáciu, napr. zabránenie situácii z ČR, kedy došlo k viacnásobnej vražde. Vysvetlenie, aby verejnosť nemusela čakať je účelové. Presunutím bodu bol sledovaný záujem na očistení žalobcov. Z celkového dojmu vedenia orgánu obce vyplýva, že ide o najdôležitejšiu udalosť posledného obdobia. Neboli prednesené žiadne informácie o tom, že práve žalobcovia boli napadnutí skupinou obyvateľov. V odvolaní namietali, že dôkaz zvukovo-obrazovým záznamom zo zasadnutia obecného zastupiteľstva dňa 7. augusta 2014 nebol na pojednávaní vykonaný, pričom sa nejedná o listinný dôkaz, ktorého odpis by sa nachádzal v spise. V konaní nebola predložená autentická nahrávka, ale iba skrátená verzia, ktorá nezachytávala priebeh celého zasadnutia, ani celý priebeh bodu rokovania týkajúceho sa žalobcov. Žalovaná 1/ pochybila a mala zverejniť iba opravenú zápisnicu z obecného zastupiteľstva. Tento argument vyvracia úvahu súdu o nedostatku vecnej pasívnej legitímácie. Ak súd hodnotil zápisnicu po jej oprave v spojení so zvukovo-obrazovým záznamom, ide o skutkové tvrdenie, ktoré bolo preukázané ako pravdivé a pre takýto záver nie je podklad vo vykonanom dokazovaní, keďže nebolo vykonané. Záver súdu, že incident žalobcov nebol ojedinelý a spolužitie rodiny je problematické, predstavuje osvojenie si difamačného tvrdenia žalovaných. Súd prvej inštancie vo vzťahu k najspornejšiemu výroku spájajúceho žalobcov s viacnásobnou vraždou, v podstate obhajuje spájanie žalobcov s uvedenou udalosťou len z dôvodu, že žalobca 1/ je oprávneným držiteľom zbrane. Hodnotenie súdu v tomto smere je nesprávne a neobjektívne, keď porovnávanie žalobcov ako možných vrahov vyplýva z kontextu podanej informácie, zachytenej v zápisnici orgánu žalovanej 1/ a širenej prostredníctvom internetu. Zásah do ochrany osobnosti nepredstavuje skutkové tvrdenie, že žalobca 1/ je vlastníkom strelnej zbrane, ale jeho porovnanie s iným vlastníkom zbrane v ČR. Informácia bola podaná tak, že vzbudzuje dojem, že žalobcovia môžu bezdôvodne zastreliť niekoľko nevinných ľudí. Žalobca 1/ sa pravidelne zúčastňuje na psychotestoch, po incidente s p. X. bol vyzvaný políciou, aby absolvoval psychologické vyšetrenie, ktoré potvrdilo, že je spôsobilý na držbu zbrane. Žiaden zo žalobcov nebol nikdy obvinený z vraždy alebo inej trestnej činnosti smerujúcej proti životu akejkoľvek osoby. Ak je žalobca vlastníkom zbrane, je podľa súdu potencionálnym vrahom nevinných ľudí. Takýto záver je nedôvodný a prekračuje hranice voľnej úvahy hodnotenia dôkazov. Hodnotiaci úsudok zásadne vybočuje z medzí slušnosti, prípustnej kritiky a predchádzania prípadnému nešťastiu. Súd prvej inštancie dal v tomto prípade prednosť slobode prejavu, ktorá tu nepožíva ochranu, pretože má hranice tam, kde zasahuje do práv iných. Súdom bolo konštatované, že nebolo preukázané zneužitie politickej moci, žalobcovia sú ale presvedčení o opaku, pretože prípadné konflikty mali byť práve s poslancami žalovanej 1/ (X. a T.). V danom prípade nešlo o vec verejnú, keďže žalobcovia sú bežnými občanmi, nezastávajú žiadnu verejnú funkciu a predmetný incident bol súkromným sporom medzi zúčastnenými stranami. Prípadné trestnoprávne následky budú vyvodené príslušnými orgánmi činnými v trestnom konaní a následne súdom. Sloboda prejavu nie je bezbrehá a prináša so sebou tiež povinnosti i zodpovednosť. Záver súdu prvej inštancie, že predmetnom konaní nebolo vystupovanie žalovaného 2/, ale jeho výroky ako poslanca, je nepreskúmateľný. Sporné výroky žalovaného 2/ vychádzajú z jeho vystúpenia na orgáne žalovanej 1/. Žalobcovia nie sú v postavení obvineného, pretože ich obvinenie bolo prokurátorom zrušené. Žalobkyňa 2/ nebola nikdy

v postavení obvinenej a neboli na ňu ani podané sťažnosti, nebola riešená v priestupkovom konaní. Žalobcovia sú fyzické osoby - bežní občania, ktorí nezastávajú žiadnu verejnú funkciu. Nie je zrejmé, na základe čoho si súd osvojil tvrdenia žalovanej 1/, že vyjadrenia, ktoré prezentovali obyvatelia obce sú pravdivé. Žalobcovia neboli obcou ani jej orgánom vyzvaní, aby sa k predmetným vyjadreniam občanov vyjadrili, najmä s ohľadom na zrušenie obvinenia žalobcov, ako aj ďalšie vyjadrenia iných občanov obce, ktorí naopak tvrdia, že so žalobcami nie sú žiadne problémy (napr. otec žalovaného 2/ sa o bezproblémovosti vzťahov so žalobcami vyjadril v trestnom konaní ako svedok). Počet obyvateľov obce je približne 1.491, ak by aj všetci obyvatelia obce, ktorí sa zúčastnili na rokovaní obecného zastupiteľstva, približne 40 ľudí, prišli do konfliktu so žalobcami, rozhodne by nešlo o väčšinu obyvateľov obce. Žalobcovia mohli právo na spochybnenie dôkazu nahrávkou využiť prvýkrát až po jeho vykonaní prehraním na pojednávaní. Napriek tomu namietli tento dôkaz pred vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania a pred poučením súdu o uplatnení prostriedkov procesného útoku. Právne posúdenie veci nie je moment, ktorý zabraňuje žalobcom vzniesť prostriedky procesného úkonu, týmto je iba vyhlásenie dokazovania za skončené. Predbežné právne posúdenie má význam pre strany sporu, akým smerom sa má dokazovanie uberať. Ide o tendenčný dôkaz, ktorý nemôže poskytovať dôkaz pravdy. Zmena prístupu obyvateľov k žalobcom predstavuje trvajúci stav, pričom v konkrétnostiach sa k týmto zmenám vedeli vyjadriť iba žalobcovia vo výpovediach, ktoré súd napriek návrhu nevykonal. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovia nepopreli tvrdenie žalovaných, že nepoživajú dobrú povesť v obci, týmto popretím je podanie žaloby na ochranu osobnosti. Pokiaľ ide o výrok o prerušení konania, žalobcovia uviedli, že pokiaľ by boli právoplatne uznaní za vinných, zvažili by späťvzatie žaloby. Sú však názoru, že sú obeťami trestných činov a šikany žalovaných.

3. Žalovaná 1/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. V konaní nemala pasívnu vecnú legitimáciu, ako jednotka územnej samosprávy, právnická osoba a tým, že sa konalo obecné zastupiteľstvo, na ktoré prišli občania obce vyjadriť svoje názory a sťažnosti na žalobcov, nezakladá jej zodpovednosť za zásah do osobnostných práv. Žalobcovia mali dostatok času uplatniť v konaní všetky možné a dostupné prostriedky procesného útoku, ako i procesnej obrany. Na jednej strane žalobcovia iniciovali súdne konanie, cítiac sa poškodení, na druhej strane po výzve súdu na vyjadrenie sa k vyjadreniam žalovaných k podaniu ich žalobe, napriek poučeniu o koncentračnej zásade a odpustení zmeškanej lehoty a jej predĺženiu na podanie dupliky, nekonali aktívne a neuplatnili včas všetky prostriedky procesného útoku a procesnej obrany. Je spravodlivé v danom prípade aplikovať zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, kedy žalobca realizuje svoje právo na podanie žaloby, avšak nesplní základné kritériá a náležitosti na jej dôvodnosť. Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania, čo znamená, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Úkon podliehajúci koncentrácii konania nie je vykonaný včas, nespôsobuje procesnoprávne účinky a súd na takýto úkon neprihliada. Skutočnosť, že strana poruší procesnú povinnosť riadneho vedenia sporu má sankčný charakter a to v podobe neúčinnosti procesného úkonu. Ani v hypotetickej rovine nemožno považovať žiadny návrh na vykonanie dokazovania za hospodárny, pretože výsledok dokazovania v prospech alebo neprospech žalobcov nebol spôsobilý ovplyvniť pasívnu legitimáciu Obce ako žalovanej 1/.

4. Žalovaný 2/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Vychádzajúc zo zásady „právo patrí bdelym“ každý subjekt práva má svoju zodpovednosť v hmotnoprávnej, ako i procesnoprávnej rovine. Na podporu argumentácie poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 1Sžr 38/2011. Jadro novej úpravy CSP striktné vychádza z uvedenej všeobecnej zásady a omnoho dôslednejšie kladie dôraz na princíp formálnej pravdy a kontradiktórnosť v rámci civilných sporových konaní, z čoho vychádza zavedenie inštitútu sudcovskej koncentrácie konania (najmä § 153 CSP v spojení s § 167 CSP). Vyjadrenie žalovaného 2/ bolo žalobcom riadne doručené a na ich žiadosť bola predĺžená lehota na vyjadrenie. Ani v rámci troch mesiacov a do vykonania predbežného názoru súdom, žalobcovia nevyužili svoje procesné právo reagovať na obranu žalovaného 2/. Tým, že nepopreli niektoré tvrdenia a dôkazné prostriedky predstavené stranou žalovaných, nevyužili procesnú možnosť a zlyhali tak v svojom procesnom postavení, ktoré zosobňuje ich povinnosť uniesť dôkazné bremeno a včasné uplatnenie procesných práv v rovine čl. 8 CSP a § 153 CSP. Správne uviedli žalobcovia v odvolaní, že majú právo v rámci súdneho konania nekonať, resp. sa k podstatným skutočnostiam nevyjadrovať, ale takéto omisívne konanie prináša svoje procesnoprávne dôsledky, spočívajúce v neúspechu žaloby. Žalobcovia si zamieňajú inštitút výsluchu strany sporu a výsluch nezávislého svedka. Je nepredstaviteľné, aby strana sporu suplovala svoju povinnosť uviesť rozhodujúce skutočnosti a tvrdenia v žalobe a písomných vyjadreniach, osobným výsluchom na ústnom pojednávaní. Takýmto

prístupom by sa popieral základný zmysel repliky a dupliky a princíp hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania. Ak mala strana žalobcov za to, že s určitými tvrdeniami žalovaného 2/ nesúhlasí alebo s dôkaznými prostriedkami, ktoré predložil, mala tak postupovať v rámci procesnoprávnych prostriedkov a lehôt, ktoré sú na to primárne určené ustanoveniami CSP. Ak by žalobcovia uskutočnili svoj osobný výsluch na pojednávaní, išlo by iba o tvrdenia strany sporu, ktoré by musela riadne preukázať. Návrhy žalobcov na ďalšie dokazovanie by taktiež neboli prípustné z hľadiska včasnosti, ako aj toho, že tak mali možnosť urobiť v replike, ktorú nevyužili. Argumentácia žalobcov o spoliehaní sa na to, že nahrávka zo zastupiteľstva obce bude na pojednávaní prehratá, opäť naráža na ich procesnú pasivitu. Nahrávka bola doručovaná v rámci vyjadrenia žalovaného 2/. Žalobcovia mali o existencii nahrávky jasnú vedomosť od momentu doručenia vyjadrenia a mali niekoľko mesiacov priestor na to, aby uskutočnili nahliadnutie do súdneho spisu. Nedoručenie nahrávky, či iné námietky k nahrávke žalobcovia vôbec neuviedli a svoje nedôvodné námietky vyjadrili až po predbežnom právnom názore súdu prvej inštancie na pojednávaní. Navyše sa k obsahu samotnej nahrávky na pojednávaní žalobcovia vyjadrili a komentovali ju, teda obsah nahrávky im bol zjavne zrejmý. Žalobcovia pritom iba namietli, že nahrávka nie je celá, ale iné námietky neuviedli. Z obsahu nahrávky je evidentné, že nahrávka nebola zostrihaná, iba časovo zúžená na pasáž, ktorá zaznamenala pre súdne konanie rozhodné obdobie, zachytávajúce zasadnutie zastupiteľstva. Bolo to potrebné z dôvodu, aby bolo zrejmé v konaní, že tak ako výroky žalovaného 2/ označili žalobcovia vo svojej žalobe, za žiadnych okolností neodznali. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení jednoznačne uviedol, že žaloba vykazuje zásadné vady, pretože označuje výroky žalovaného 2/ za difamačné v znení, v akom nikdy neodznali, napriek tomu žalobcovia žalobu neopravili a ostali pasívni. Strana žalobcov teda vymedzila predmet sporu, ktorý nezodpovedal skutočnosti a hmotnoprávnemu nároku. Celý proces inštitútov repliky, dupliky a všeobecnej včasnosti je nastavený v CSP tak, aby mal súd na predbežnom prejednaní alebo na prvom pojednávaní k dispozícii všetky vyjadrenia a návrhy strán sporu, ktoré mohli strany v rámci svojej náležitej starostlivosti predložiť ešte pred predbežným prejednaním a prvým pojednávaním a aby súd mohol v zmysle § 157 ods. 1 CSP rozhodnúť na prvom pojednávaní. To čo malo byť obsahom výsluchu žalobcov, malo byť v rámci ich procesnej diligencie premietnuté do repliky alebo iného písomného vyjadrenia pred pojednávaním, keďže všetky skutočnosti a tvrdenia, ktoré mali žalobcovia vo výsluchu záujem uviesť, mali ako podávateľia žaloby k dispozícii už dávno pred pojednávaním. Iné relevantné návrhy na vykonanie dôkazov žalobcovia v konaní neuskutočnili. Výsluch strany sporu má z hľadiska dôkaznej váhy pritom minimálnu relevanciu, pretože strana sporu môže v súdnom konaní uvádzať čokoľvek aj nepravdu. Existencia alebo neexistencia dobrej povesti osôb, ktoré sa domáhajú nárokov na ochranu osobnosti je vo vzťahu k posudzovanej veci kľúčová. Tvrdenia právnej zástupkyne na pojednávaní nič z tvrdení žalovaných nevyvrátili, pretože neboli z procesného hľadiska uskutočnené včas a na druhej strane sa jej prednes aj po doložení nahrávky, opierať o výroky, ktoré v skutočnosti neodznali. V súdnom konaní pritom nestačí tvrdenia protistrany len poprieť, ale je potrebné to popretie aj riadne odargumentovať, doložiť príslušným dôkazným prostriedkom, čo strana žalobcov v plnej miere zanedbala. Žalobcovia sa ani v odvolaní nevysporiadali so zásadnými vadami ich žaloby, ktorá smerovala voči výrokom žalovaného 2/, ktoré neodznali tak, ako boli v žalobe uvedené. Žalobcovia sa snažia účelovo navodiť dojem, že boli prirovnávaní k vrahovi z dôvodu udalostí, ktoré sa uskutočnili v ČR. Žalovaný 2/ vyčerpávajúco vo svojom vyjadrení vysvetlil povahu diskusie o držbe zbraní a o úlohe slobody slova pri verejnej diskusii o týchto témach. Z nahrávky a obsahu súdneho spisu je evidentné, že nikto žalobcov neprirovnával k vrahom. Strana žalobcov v odvolaní uvádza nové tvrdenia, ktoré nepreukázala dôkaznými prostriedkami a aj na preukázanie niektorých týchto tvrdení sa odvoláva výlučne na výsluch žalobcov. Tieto tvrdenia mali byť uvedené v žalobe a v rámci repliky mali byť tiež preukázané príslušnými dôkaznými prostriedkami. Žalobcovia spomínajú v odvolaní zmenu správania spoluobčanov, ako i to, že sa nezúčastňujú na kultúrnom živote, boli napadnutí skupinou obyvateľov a boli hospitalizovaní, pričom uvedené tvrdenia sú úplne nové (§ 366 CSP) alebo vychádzajú výlučne z jednostranného tvrdenia žalobcov. Nie je spomenutý ani kauzálny nexus medzi týmito okolnosťami a osobou žalovaného 2/. Žalovaný 2/ považuje za potrebné odmietnuť závažné a až s legálnosťou hraničiace tvrdenie žalobcov, že sú obeťami trestných činov a šikany žalovaných. Žalobcovia ani len nepriamo takúto skutočnosť v súdnom konaní nepreukázali a bez toho, aby zodpovedne pristupovali k vedeniu svojho procesného postupu, uplatňovali svoje prostriedky procesného úkonu. Opisujú dôvodnosť žaloby a odvolania v rovine nepodložených a účelových tvrdení, ktoré nemajú dôkaznú váhu. Žalobcovia teda v žalobe uviedli výroky, ktoré neboli nikdy žalovaným 2/ uskutočnené a aj prípadná kritika žalovaného 2/ k témam verejného záujmu (bezpečnosť a pokojné spolunažívanie obyvateľov obce) je príkladným uplatnením základnej slobody prejavu, ktorá prináleží každej fyzickej osobe a poslancovi obecného zastupiteľstva.

5. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaných opätovne poukázali na argumentáciu uvedenú v odvolaní, pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimitáciu žalovanej 1/, prostriedky procesného útoku uplatnili včas a svoj postup nepovažujú za rozporný ani so zásadou vigilantius iura scripta sunt. Dokazovanie je upravené v § 185 až § 211 CSP a § 187 ods. 1 CSP podáva definíciu pojmu dôkaz i príkladmo uvádza najčastejšie používané dôkazné prostriedky (ide o demonštratívny výpočet). Všetky dôkazy majú rovnakú procesnú a zákonnú silu. Výsluch žalobcov tak nemá menšiu právnu silu. Procesný poriadok rozoznáva sudcovskú (§ 153 CSP) a zákonnú (§ 154 CSP) koncentráciu konania. Žalobcovia uplatnili prostriedky procesného útoku včas, s poukazom aj na § 154 CSP. Strany sporu majú zákonnú povinnosť uvádzať pravdivé a úplné skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú sporu a majú význam pre jeho vyriešenie, pričom súd môže požadovať na objasnenie veci aj ďalšie skutkové tvrdenia. Žalobcovia nemajú dôvod, aby uvádzali akékoľvek nepravdy. V konaní o ochranu osobnosti sa neskúma či došlo k zásahu a poškodeniu mena, cti a dôstojnosti, ale posudzuje sa spôsobilosť zásahu do osobnostných práv. Žalovaní porušili zákonnú povinnosť uvádzať pravdivé a úplné skutkové tvrdenia, tým, že nepredložili autentický obrazovo-zvukový záznam zo zasadnutia obecného zastupiteľstva, ale iba skrátenú verziu. V zmysle § 188 CSP súd vykonáva dôkazy na pojednávaní. Výnimočne môže tak učiniť aj mimo pojednávania. Keďže nahrávka bola časovo zúžená, ide o neúplný dôkaz a nemožno sa k nemu v plnej miere vyjadriť a ani súdu nemôže byť zrejmé ako a či boli uvedené aj ďalšie skutočnosti týkajúce sa prejednávania veci na zastupiteľstve. Nie je úlohou žalovaných, aby rozhodli o tom, ktorá pasáž je potrebná pre rozhodnutie súdu, je to v kompetencii súdu, ktorý má mať k dispozícii celú nahrávku.

6. Žalovaný 2/ v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcov uviedol, že žalobcovia ako dominus litis sú stranami sporu, teda CSP im priznáva početné dispozitívne procesné práva, ktoré sú súčasne späté s procesnoprávnou zodpovednosťou. Je nepredstaviteľné, aby povinnosť či zodpovednosť uviesť včas rozhodujúce skutkové a právne okolnosti, bola suplovaná výsluchom strany sporu. Žalobcovia nesú procesnú zodpovednosť za to, aby v zmysle § 167 CSP v rámci sudcovských lehôt uviedli skutkové, ako i právne argumenty na podporu ich žalobného návrhu. Takýto postup je nevyhnutný aj preto, aby strane žalovaných bolo takisto v rovine § 167 CSP umožnené reagovať na argumenty strany žalobcov a mohli tiež včas uplatniť svoje prostriedky procesnej obrany. Akýkoľvek iný výklad by popieral princíp a význam ustanovenia § 167 CSP, ako i § 168 a nasl. CSP, § 157 ods. 1 CSP v spojení s článkom 8 CSP. Ak strana žalobcov neuvedie podstatné okolnosti v rámci dupliky a repliky, nemôže túto procesnú pasivitu suplovať výsluchom seba samej. Ak by sa takýto postup pripustil, strana žalovaných by bola nútená reagovať na nové ešte neuvedené skutkové a právne argumenty strany, čo by mohlo spôsobiť neúčelné odročenie pojednávania a procesný systém dupliky, repliky a včasnosti by stratil akýkoľvek význam. Úplne iný prístup je potrebné prijať pri inštitúte výsluchu svedka, keďže obsah sa strany sporu dozvedia až pri jeho výpovedi na pojednávaní. Žalobcovia okrem výsluchu strany sporu (seba samej) nenavrhli žiadne iné dôkazy, a to ani na samotnom prvom pojednávaní. Strana žalobcov nespomenula existenciu iných dôkazných prostriedkov a dôkazov ani v samotnom odvolaní a vyjadrení. Z kontradiktórneho postavenia strán sporu nie je možné očakávať, že strana žalobcov bude uvádzať všetky okolnosti objektívne a nič nezamlčovať, čo nie je možné porovnávať so svedkom, ktorý vypovedá pod svedeckou prisahou a trestnoprávnou zodpovednosťou za prípadnú krivú výpoveď. Nahrávka zastupiteľstva nebola účelovo zosekaná, bola iba zo začiatku a z konca zúžená na pasáž, ktorá sa týkala obsahu žaloby, t. j. predmetu súdneho sporu. Z časového úseku nahrávky bolo evidentné, že už samotný žalobný návrh žalobcov je vadný a nezodpovedá pravde, k čomu sa žalobcovia absolútne nevyjadрили, žalobu neopravili a obsah nahrávky im bol plne známy (vo svojom vyjadrení na pojednávaní odkazovali na svoj žalobný návrh).

7. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

8. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil v súlade s procesnými pravidlami CSP. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s odvolacími námietkami žalobcu, odvolací súd dopĺňa ďalšie dôvody.

9. Pre sporové konanie je charakteristický princíp kontradiktórnosti konania, v ktorom stoja proti sebe sporové strany a vyvíjajú procesnú aktivitu smerom k výsledku konania, ktorý by im bol na prospech. Nová procesná úprava v CSP výrazne posilnila i princíp hospodárnosti, zavedením možnosti súdu stanovovať záväzné procesné lehoty na procesné úkony sporových strán, s cieľom poskytnúť rýchlu a účinnú spravodlivosť. Kontradiktórnosť znamená tiež možnosť podrobiť procesnej „debate“ všetko, čo v konaní vyšlo najavo (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 53). Strana sporu má procesnú povinnosť predložiť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, pričom procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr, ak by konala starostlivo. Ak neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení až na pojednávaní nie je včasné (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 53).

10. Odvolacia námietka žalobcu o uvádzaní protitvrdení k vyjadreniu žalovaných až na súdnom pojednávaní nemohla preto podľa nových procesných pravidiel obstáť. Zo strany žalobcov neboli ani tvrdené osobitné dôvody, ktoré by im bránili v procesnej ostráživosti, reagovať na tvrdenia protistrany až na súdnom pojednávaní, ktoré sudca pripravuje práve na základe výsledkov povinnej procesnej „debaty“ strán konania, aby sa predišlo odročovaniu pojednávania a bolo možné rozhodnúť na jedinom pojednávaní (§ 179 ods. 1 CSP).

11. Dokazovanie v sporovom konaní slúži na zistenie toho, čo strany tvrdili, teda súd je limitovaný skutkovými tvrdeniami strán. Na preukázanie svojich tvrdení strany konania navrhujú dôkazy, výber ktorých je výlučne na súde (§ 185 ods. 1 CSP). Strana má teda povinnosť tvrdenia, dôkaznú povinnosť, povinnosť vyjadrovať sa k veci i k dôkazom a tieto úkony môže vykonávať aj prostredníctvom svojho zástupcu. Výsluch strany ako dôkaz je potom nevyhnutné odlišovať od prednesu strany a súd nariadi tento dôkazný prostriedok iba vtedy (okrem návrhu na vykonanie tohto dôkazu stranou sporu), ak sa týmto výsluchom majú preukázať už tvrdené skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo (§ 195 ods. 1 CSP). Preto odvolacia argumentácia žalobcov, že tvrdenia žalovaných v písomnom vyjadrení k žalobe mali byť vyvrátené až výsluchom žalobcu, bola neopodstatnená (výsluch strany ako dôkaz neodlišovali od prednesu strany).

12. V civilnom sporovom konaní podľa ustanovení CSP je výsluch strany iba podporným dôkazom (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 53). Povinnosť uskutočniť verejné vypočutie (výsluch) nie je absolútna (porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Hakansson and Stuesson v. Švédsko). Sú prípady, v ktorých sa výsluch nevyžaduje, teda ak sporné fakty nevyhnutne nevyžadujú vypočutie a súd môže spravodlivo, rozumne a dôvodne vec rozhodnúť na základe iných dôkazov (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 156/2018, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Döry v. Švédsko, Pursihejmo v. Fínsko, Lundevall v. Švédsko). Uvedeným spôsobom postupoval v posudzovanej veci aj súd prvej inštancie, ktorý správne zohľadnil požiadavku efektivity a hospodárnosti konania, keďže výsluch žalobcov nebol spôsobilý ovplyvniť záver súdu týkajúci sa nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 1/, ako ani záver o absencii difamačných výrokov žalovaného 2/.

13. Konanie pred súdom má zabezpečiť pre strany konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair process). Preto im musí byť vytvorená možnosť predvídať rozhodnutie súdu a tomu prispôbiť uplatňovanie (realizáciu) svojich procesných práv. Súd prvej inštancie reagoval na všetky procesné úkony strán primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom, v súlade s účinným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana konania uplatňuje svoje nároky, alebo sa bráni ich uplatneniu, ako i štádia civilného procesu (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 85/2015-17 z 12. februára 2015).

14. So zreteľom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý namietali žalobcovia v odvolaní, nedošlo k porušeniu ich práva na spravodlivý súdny proces.

15. Vzhľadom na hlavné dôvody zamietnutia žaloby (nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 1/ a absencia difamačných výrokov na strane žalovaného 2/), odvolacie argumenty žalobcov týkajúce sa nevymedzenia dôvodov neoprávneného zásahu, špecifikácie poškodenia v dôsledku zásahu a reakcie okolia v dôsledku zásahu, neboli právne významné.

16. Žalobcovia nepopreli, že na členov ich rodiny boli podané trestné oznámenia. Ich poukaz, že voči nim nie je vznesené žiadne obvinenie nevyvracia tvrdenie o podaní trestného oznámenia a skutočnosť, že žalobcovia v obci nepoživajú dobrú povesť, bola preukázaná písomnou správou o povesti žalobcov 1/, 3/, 4 (č. l. 64). To, že žalobcovia neboli prejednávaní poriadkovou komisiou obce, ani iným jej orgánom, ohľadne sťažností, nepreukazuje neexistenciu sťažností zo strany obyvateľov obce, pričom skutočnosť ich vznesenia vyplývala práve z predmetných zápisníc o rokovaní zastupiteľstva obce. Ak sa na adresu žalobcov spôsobom uvedeným v petite žaloby, v časti týkajúcej sa žalovanej 1/, vyjadrovali obyvatelia obce ako fyzické osoby, žalovaná 1/ ako Obec nenesie zodpovednosť v prípade zásahu do osobnostných práv žalobcov.

17. Súd prvej inštancie správne poukázal na relevantné ustanovenia ZoOZ, z ktorého vyplýval legitímny postup žalovaného 1/, a to v tej súvislosti, že rokovania obecného zastupiteľstva sú verejné a obyvatelia obce majú právo zúčastňovať sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Plne legitímne bolo aj využitie práva obyvateľov obce obracať sa so svojimi sťažnosťami na orgány obce, vrátane členov kolektívneho orgánu (obecné zastupiteľstvo) a súčasne požadovať pri ochrane svojej osobnej integrity, rodiny, majetku súčinnosť od obce. Rovnako tak bolo potrebné rešpektovať právo obyvateľov obce na udelenie slova. Plne legitímna bola i požiadavka obyvateľov obce, riešiť na zasadnutí obecného zastupiteľstva ochranu osôb a majetku nachádzajúcich sa v obci. Nebol daný žiaden dôvod brániť obyvateľom obce v realizácii ich zákonných práv (právo zúčastniť sa zasadnutia obecného zastupiteľstva, právo na udelenie slova a prednesenie sťažnosti). Obyvatelia obce sa zúčastňujú na samospráve obce (§ 3 ods. 2 veta prvá ZoOZ). Obec pri výkone samosprávy zabezpečuje verejný poriadok v obci (§ 4 ods. 3 písm. n/ ZoOZ). Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, medzi ktoré patrí aj verejný poriadok v obci. V prípade skupiny obyvateľov obce, ako tomu bolo v posudzovanej veci, ktorá sa obracia na poslancov obecného zastupiteľstva so sťažnosťami na iných obyvateľov obce, bolo mimoriadne žiaduce zaoberať sa tým práve na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, ktoré sú verejné, venovať náležitú pozornosť tejto závažnej téme a riešiť ju. Vážnosť, intenzita a početnosť prípadov vyplývajúcich zo sťažností, výrazne presahovali riešenie takejto záležitosti len prostredníctvom poriadkovej komisie. Zo strany žalovanej 1/ preto nemohlo dôjsť k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov.

18. Súd prvej inštancie správne odôvodnil aj právo obyvateľa obce na udelenie slova podľa ustanovenia § 12 ods. 10 ZoOZ, teda aj na rokovaní obecného zastupiteľstva (na uvedené nemá vplyv explicitne vyjadrené právo obyvateľa obce vyjadrovať sa na zhromaždeniach obyvateľov obce). Právo obrátiť sa s podnetom či sťažnosťou na orgán obce, zahŕňa v sebe právo obrátiť sa na poslancov obecného zastupiteľstva, z ktorých sa tento zastupiteľský orgán skladá. Odhliadnuc od riešenia incidentov v obci prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní, bolo dôvodné, aby sa tak závažnými otázkami, akým je ochrana osobnej integrity, rodiny, majetku, zaoberalo aj obecné zastupiteľstvo. Sťažnosti jednotlivých obyvateľov obce, prítomných aj na zasadnutí obecného zastupiteľstva, sledovali súčasne požiadavku súčinnosti obce. Možno súhlasiť so žalobcami, že ani jedno z práv vymedzených v ustanovení § 3 ods. 2 písm. c/, d/, f/ ZoOZ neoprávňuje konať voči iným obyvateľom obce tak, že bude zasiahnuté do ich osobnostných práv. Ak by k tomu však došlo, za takýto zásah bol by zodpovedný subjekt, ktorý tak učinil.

19. Pokiaľ žalobcovia uviedli, že povinnosť zverejňovania zápisníc zo zasadnutia obecného zastupiteľstva rešpektujú, tak obsah týchto zápisníc zachytáva priebeh rokovania obecného zastupiteľstva, pričom nebolo preukázané, že na rokovaní došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov zo strany žalovanej 1/. Pokiaľ k tomu podľa názoru žalobcov došlo zo strany iných subjektov, za tento zásah, rozšírený uvedenou formou, keďže rokovania obecného zastupiteľstva sú verejné, by niesli zodpovednosť tieto subjekty (aj vo vzťahu k tomu, na akom fóre k nemu došlo).

20. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že zo zvukovo-obrazového záznamu vyplýva, že žalovaný 2/ ako poslanec obecného zastupiteľstva, potom čo starosta obce prikočil k bodu „Rôzne“, len navrhol presunutie bodu programu, ktorý návrh žiadnym spôsobom nekomentoval (incident

rodiny žalobcov a R. X. bol na zasadnutí obecného zastupiteľstva 7. augusta 2014 zaradený pod bodom č. 4 Rôzne, a to pod písmenom e), za ktorý návrh hlasovalo päť poslancov (jeden poslanec sa hlasovania zdržal). Hoci výrok uvádzaný v petite žaloby podľa zvukovo-obrazového záznamu ani neodznal v žalobcami uvádzanom znení, súd prvej inštancie správne tiež vyhodnotil, že návrh na prednostné prerokovanie (presun) bodu programu, týkajúci sa žalobcov, nepredstavuje žiadne skutkové tvrdenie, ako ani hodnotiaci úsudok, ktoré by bolo spôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcov (ich cti alebo dôstojnosti). Poukaz žalobcov v odvolaní, že z celkového dojmu vedenia zasadnutia orgánu obce vyplýva, že ide o najdôležitejšiu udalosť posledného obdobia, tak uvedený záver potom podporuje opodstatnenosť prednostného prerokovania predmetného bodu programu. Žalovaný 2/ mal právo urobiť takýto procedurálny návrh v rámci rokovania obecného zastupiteľstva, ktoré využil a obecné zastupiteľstvo sa s ním takmer jednohlasne stotožnilo. Za presunutie bodu programu nebol preto zodpovedný žalovaný 2/, pričom sa jednalo o záležitosť organizačného charakteru a návrh na presun bodu programu nebolo možné v žiadnom smere považovať za záujem na očiernení žalobcov.

21. Nedôvodná bola i odvolacia argumentácia žalobcov týkajúca sa zvukovo-obrazového záznamu zo zasadnutia obecného zastupiteľstva dňa 7. augusta 2014. Z obsahu spisu vyplýva (č. l. 91), že právnomu zástupcovi žalobcov bolo doručené vyjadrenie žalovaného 2/ spolu s prílohami a DVD, predstavujúce nosič zvukovo-obrazového záznamu (podľa pokynu zákonnej sudkyne v súlade s ustanoveniami CSP podľa § 167 ods. 1 CSP, súd doručí žalobu spolu s prílohami žalovanému do vlastných rúk a ak má strana zástupcu so splnomocnením na celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi podľa § 110 ods. 1 CSP). Podľa § 187 ods. 1 CSP za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. V odseku 2 § 187 CSP sú demonštratívne vymenované druhy dôkazných prostriedkov, ktorých výpočet nie je konečný. Zvukovo-obrazový záznam zo zasadnutia obecného zastupiteľstva na DVD nosiči tak predstavoval legálny dôkazný prostriedok. Vzhľadom k tomu, že jeho vykonanie nebolo explicitne upravené v CSP, súd prvej inštancie postupoval správne, v súlade s článkom 4 O. s. p., analogicky podľa ustanovenia § 204 o vykonávaní dokazovania listinou, ako ustanovenia upravujúceho vykonanie dôkazu čo do obsahu a účelu najbližšie posudzovanému dôkaznému prostriedku. Zásadne sa dôkaz listinou vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah. To však neplatí a uvedený spôsob vykonania dokazovania listinou nie je nutný v prípade, ak odpis tejto listiny bol druhej strane sporu doručený v priebehu konania a listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené.

22. V posudzovanej veci bol predmetný zvukovo-obrazový záznam na príslušnom nosiči doručený žalobcom prostredníctvom ich právneho zástupcu, s poučením o možnosti vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaného 2/ s prílohami v lehote 10 dní. Žalobcovia boli pritom poučení o následkoch sudcovskej koncentrácie konania, a to, že strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas.

23. V súdom stanovenej lehote však žalobcovia doručený zvukovo-obrazový záznam nenamietali. Prostriedky procesného útoku, obsiahnuté vo vyjadrení žalobcu k vyjadreniu žalovaného k žalobe sú predložené včas, ak sú predložené v lehotách podľa § 167. Podľa § 167 ods. 3 CSP súd doručí vyjadrenie žalovaného žalobcovi do vlastných rúk a umožní sa mu vyjadriť v lehote určenej súdom, v ktorej žalobca uvedie ďalšie skutočnosti a označí dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť. O následkoch sudcovskej koncentrácie súd žalobcu poučí.

24. Žalovaní si svoju povinnosť vyjadriť sa k žalobe splnili a preto súd prvej inštancie správne podľa procesných pravidiel prikrčil k doručeniu vyjadrenia žalovaných žalobcom do vlastných rúk prostredníctvom ich právneho zástupcu, s tým, aby im umožnil vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaných - tzv. replika. Následky spojené s koncentráciou konania sú vo vzťahu k žalobcovi spojené práve s tzv. replikou (porov. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 53). To, či žalobca svoje procesné oprávnenie využije, je vecou jeho rozhodnutia a procesnej taktiky. Ak však toto procesné oprávnenie reagovať replikou nevyužije, môže to mať pre neho závažné procesné následky, ako tomu bolo aj v posudzovanej veci.

25. S námietkou žalobcov voči zvukovo-obrazovému záznamu zo zasadnutia obecného zastupiteľstva sa súd prvej inštancie náležite vypořiadal, správne ju kvalifikoval ako prostriedok procesného útoku

neuplatnený včas a preto na ňu neprihliadal (odsek 60). Zdôraznil, že žalobcovia boli poučení o sudcovskej koncentrácii konania, mali lehotu takmer tri mesiace na spochybnenie uvedeného dôkazu od jeho doručenia a námietku vzniesli až na súdnom pojednávaní dňa 23. novembra 2017 (po predbežnom právnom posúdení veci). Nebola pritom tvrdená ani preukázaná existencia žiadneho dôvodu, ktorá by bránila žalobcom využiť tento prostriedok procesného útoku včas, teda v súdom stanovenej lehote, ak by sa konalo starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania (§ 153 ods. 1 CSP). Vzhľadom na preukázaný skutkový stav a dôvody zamietnutia žaloby, by akceptovanie oneskorene vznesenej námietky si vyžiadalo nariadenie ďalšieho pojednávania. Preto súd prvej inštancie dôvodne na uvedenú námietku neprihliadol. Na uvedený záver nemá vplyv právna úprava zákonnej koncentrácie konania, vzhľadom na už nastalé procesné následky dôvodne aplikovanej sudcovskej koncentrácie konania. Súd prvej inštancie dôvodne konštatoval, že samotná skutočnosť (namietaná žalujúcou stranou), že zvukovo-obrazový záznam nie je celý, nespochybňuje jeho autenticitu. Žalovaný 2/ predložil tento dôkazný prostriedok za účelom svojej obrany v konaní, preto nebolo jeho povinnosťou predložiť záznam v celom znení, pričom aj žalobcovia na uvedený zvukovo-obrazový záznam sami poukázali (pri prejave starostu obce).

26. Žalobcovia v odvolaní poukazovali i na skutočnosť, že žalovaná 1/ pochybila, pretože mala zverejniť na internete iba opravenú zápisnicu zo zasadnutia obecného zastupiteľstva. Zverejnenie opravy zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva predstavuje nápravu jej pôvodného znenia a je z nej preto zrejmé, aký je správny obsah tohto zasadnutia. Nemožno tak súhlasiť s hodnotením dokazovania žalobcami, o vyvrátení nedostatku vecnej pasívnej legitímácie žalovanej 1/. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil preukázané skutkové tvrdenia práve prostredníctvom zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva v spojení so zvukovo-obrazovým záznamom.

27. Súd prvej inštancie dôvodne konštatoval, že viacerí obyvatelia obce potvrdili konflikty s rodinou žalobcov (ktorých mená konkretizoval. V spojení so správou o ich povesti mal za preukázané, že incident rodiny žalobcov s R. X. nebol ojedinelý a v dôsledku konfliktov bolo spoluzitie rodiny s obyvateľmi obce problematické. Nešlo preto o osvojenie si difamačného tvrdenia, ale vyhodnotenie preukázaného skutkového stavu, na základe označených dôkazov. Správanie iného obyvateľa obce p. X., ako i podanie trestného oznámenia voči nemu, nemalo vplyv na predmet sporu, smerujúci voči žalovaným 1/, 2/. Odvolací argument žalobcov, že súd prvej inštancie obhajoval spájanie žalobcov s udalosťou viacnásobnej vraždy len na tom základe, že žalobca 1/ je oprávneným držiteľom zbrane, nemohol obstať. Súd prvej inštancie vychádzal z preukázaného skutkového stavu, že na rodinu žalobcov boli opakovane vznesené sťažnosti pre ich konfliktnosť s obyvateľmi obce, pričom bola potvrdená i pravdivosť informácie z Českej republiky, že došlo k streľbe v reštaurácii v Uhorskom Brode (kde strelec zastrelil osem ľudí). Vzhľadom na to, že sa sťažovať prišla početná skupina obyvateľov obce, ktorí majú obavu práve z toho, že žalobca je vlastníkom zbraní, žalovaný 2/ reagoval na udalosti z posledných dní, ktoré sa stali v susednej Českej republike, kedy vlastník zbraní bezdôvodne zastrelil niekoľko ľudí. Súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že prejavnému názoru žalovaného 2/ preto nechýbal skutkový základ a ako poslanec obecného zastupiteľstva bol tento názor oprávnený primeraným spôsobom vysloviť, pričom tak učinil v medziach slušnosti, neprekračujúc rámec prípustnej kritiky. Nastolenie otázky týkajúcej sa riešenia problematického spoluzitia rodiny v obci, aktuálne predstavovalo nevyhnutnú potrebu zaoberania sa vážnosťou situácie, s cieľom predísť ďalším konfliktom a tragédiám v obci. Nejednalo sa preto o porovnávanie s iným vlastníkom zbrane v Českej republike. Na uvedené závery nemá vplyv oprávnenosť držania zbrane žalovaným 1/, ako i pravidelná účasť na psychotestoch. Akútna potreba riešenia konfliktného spoluzitia v obci a nebezpečenstvá z nej plynúce, boli dôvodom zaoberať sa takouto situáciou na rokovaní obecného zastupiteľstva, nie označovanie žalobcu 1/ za potencionálneho páchatela. Súd prvej inštancie tak správne posúdil kolíziu slobody prejavu a ochranu osobnostných práv, pričom žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno preukázania neoprávneného zásahu, ktorý by presiahol svojou intenzitou takú mieru, ktorú v právnom štáte už nemožno tolerovať. Zachovanie poriadku v obci a záujem na prechádzaní sporov si vyžiadalo kvalifikovanie záležitosti problematického spoluzitia v obci za vec verejnú a teda sa nejednalo o súkromný spor medzi žalobcami a poslancami obecného zastupiteľstva.

28. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že predmetom sporu boli žalobcami vymedzené výroky, citované v petite žaloby, ktoré zo strany žalovaných neodznegli. Skutočnosť, že žalobcovia nezastávajú žiadnu verejnú funkciu a nie sú v postavení obvinených (obvinenie bolo prokurátorom zrušené, žalobkyňa 2/ nebola nikdy v postavení obvineného, ani na ňu neboli podané sťažnosti a nebola riešená v

priestupkovom konaní) bola bez právneho významu na preukázaný charakter problematického spolužitia rodiny žalobcov s obyvateľmi obce (v dôsledku čoho celá záležitosť nadobudla verejný charakter). Poukaz žalobcov na nepreukázanie pravdivosti tvrdení obyvateľov obce boli právne nevýznamné, keďže predmetom sporu boli výroky citované v petite žaloby, podanej voči žalovaným 1/, 2/. Argument žalobcov týkajúci sa počtu obyvateľov obce, v porovnaní so sťažujúcou sa skupinou obyvateľov nemohol obstať, pretože automaticky považovať ostatných obyvateľov obce za nesťažujúce sa osoby, resp. osoby, ktoré neprišli do konfliktu so žalobcami, nebolo možné. Námetka žalobcov v odvolaní, že po prvýkrát mohli reagovať na spochybnenie dôkazu zvukovo-obrazového záznamu až po jeho vykonaní na pojednávaní, bol vyvrátený listinným dôkazom, preukazujúcim prevzatie zvukovo-obrazového záznamu právnym zástupcom žalobcov, ktorým tak bolo umožnené oboznámiť sa s obsahom zvukovo-obrazového záznamu predloženého protistranou. Z dôvodu vzniku sankčných následkov sudcovskej koncentrácie konania, nebolo už dôvodné zaoberať sa zákonnou koncentráciou konania. Tvrdenia žalobcov v odvolaní o zmenenom prístupe obyvateľov obce k nim boli bez právneho významu k dôvodom zamietnutia žaloby. Podanie žaloby na ochranu osobnosti nepredstavuje popretie tvrdenia žalovaných (bez popretia skutkových tvrdení žalovaných tzv. replikou). Na vyššie uvedené závery nemá vplyv ani skutočnosť, že žalobcovia doposiaľ neboli právoplatne uznaní vinnými.

29. Sloboda prejavu predstavuje jednu z najdôležitejších hodnôt každej demokratickej spoločnosti a podľa ústavnoprávnej súdnej praxe každý názor, stanovisko alebo kritika je zásadne prípustnou záležitosťou (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 357/96). Obmedzenie slobody prejavu je preto výnimkou, ktorú je nutné interpretovať reštriktívne a možno ju ospravedlniť iba kvalifikovanými okolnosťami.

30. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil, že k predmetnému výroku žalovaného 2/ došlo v rámci výkonu jeho práva na slobodu prejavu, pokiaľ ide o kritiku pri kontrole správy vecí verejných. Cieľom výrokov nebolo zneváženie žalobcov, ale verejná diskusia o vážnosti situácie v obci, z dôvodu problematického spolužitia v dôsledku konfliktných situácií v obci.

31. Z odvolacích námietok žalobcov vyplýva predovšetkým odlišné nahliadanie na problémy spolužitia obyvateľov v obci, ktoré si vyžiadali prerokovanie udalostí týkajúcich sa ochrany osôb a majetku v obci i na zasadnutí orgánu obce (obecného zastupiteľstva) a nepodcenenie závažnosti konfliktov medzi obyvateľmi v obci.

32. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 CSP napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o náhrade trov konania úspešných žalovaných 1/, 2/, ktorým prislúchala náhrada trov konania voči žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/ v konaní neúspešným. Súd prvej inštancie dôvodne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, keďže žalovaní 1/, 2/ boli úspešní v plnom rozsahu, v dôsledku čoho každému z nich vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/. Súd prvej inštancie správne poukázal aj na uložený solidárny spôsob plnenia žalovaných žalobcom, pričom o výške náhrady trov konania každého zo žalovaného bude rozhodnuté v zmysle § 262 ods. 2 CSP, po právoplatnosti rozhodnutia, samostatným uznesením.

33. Z dôvodu, že žalovaní 1/, 2/ boli úspešní aj v odvolacom konaní, podľa § 396 ods. 1 a § 262 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, im vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žalovaní 1/, 2/ majú voči žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

34. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.